A TANÁCS (EU) 2024/395 HATÁROZATA

(2024. január 16.)

a déli kékúszójú tonhal védelméről szóló egyezmény kiterjesztett bizottságában az Európai Unió által képviselendő álláspontról és az (EU) 2019/824 határozat hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Európai Unió az (EU) 2015/2437 tanácsi határozat ([1]) útján megkötötte a déli kékúszójú tonhal védelméről szóló egyezményt (a továbbiakban: CSBT-egyezmény), amely létrehozta a déli kékúszójú tonhal védelmével foglalkozó bizottságot (CCSBT).

(2) A CCSBT felel a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén található halászati erőforrások védelméért és kezeléséért. Mivel a CSBT-egyezményben csak államok rendelkezhetnek tagsággal, a CCSBT létrehozta a CCSBT kiterjesztett bizottságát (a továbbiakban: a kiterjesztett bizottság), amelyben a CCSBT tagjai mellett halászatot folytató szervezetek és az Unió is helyet kapnak. A CCSBT-n belül a kiterjesztett bizottság készíti elő a határozatokat, amelyeket a CCSBT formálisan jóváhagy. A CCSBT állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedéseket fogad el a déli kékúszójú tonhal állományának védelme, kezelése és optimális hasznosítása érdekében. Az ilyen intézkedések kötelező erejűvé válhatnak az Unióra nézve.

(3) Az 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) úgy rendelkezik, hogy az Uniónak biztosítania kell, hogy a halászati és akvakultúra-tevékenységek környezeti szempontból hosszú távon fenntarthatóak legyenek, és irányításukra oly módon kerüljön sor, amely összhangban van a gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási előnyök elérésére, valamint az élelmiszer-ellátás biztosításához való hozzájárulásra irányuló célkitűzésekkel. A rendelet azt is előírja, hogy az Uniónak a halászati gazdálkodásban az elővigyázatossági megközelítést kell alkalmaznia, és törekednie kell annak biztosítására, hogy az élő tengeri biológiai erőforrások kiaknázása helyreállítsa, és a maximális fenntartható hozamot biztosító szint felett tartsa a halászott fajok állományát. A rendelet előírja továbbá, hogy az Uniónak a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeken alapuló állománygazdálkodási és -védelmi intézkedéseket kell hoznia, támogatnia kell a tudományos ismeretek és szakvélemények fejlesztését, fokozatosan fel kell számolnia a visszadobás gyakorlatát, és elő kell mozdítania az olyan halászati módszerek alkalmazását, amelyek hozzájárulnak a szelektívebb halászathoz és a nem szándékos fogások lehető legnagyobb mértékű elkerüléséhez és csökkentéséhez, a tengeri ökoszisztémára és a halászati erőforrásokra csekély hatást gyakorló halászathoz. Továbbá, az 1380/2013/EU rendelet kifejezetten előírja, hogy az Uniónak az említett célkitűzéseket és elveket kell alkalmaztnia a külső halászati kapcsolatainak folytatása során.

(4) Az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!”, „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia”, valamint „’A termelőtől a fogyasztóig’ stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című bizottsági közleménnyel összhangban alapvető fontosságú a természet védelme és az ökoszisztémák romlásának visszafordítása. Az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése nem veszélyeztetheti az egészséges tengeri ökoszisztémák által a halászok, a part menti közösségek és általában az emberiség számára nyújtott áruk és szolgáltatások elérhetőségét.

([1]) A Tanács (EU) 2015/2437 határozata (2015. december 14.) az Európai Unió és a déli kékúszójú tonhal védelmével foglalkozó bizottság (CCSBT) között levélváltás formájában létrejött, az Uniónak a déli kékúszójú tonhal védelméről szóló egyezmény kiterjesztett bizottságában való tagságáról szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 336., 2015.12.23., 27. o.).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 1380/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 354., 2013.12.28., 22. o.).

(5) Az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „A műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai stratégia” című bizottsági közlemény konkrét intézkedéseket említ a műanyagok és a tengerszennyezés, valamint a halászeszközök tengeren történő elvesztésének vagy szándékos hátrahagyásának csökkentésére. Továbbá, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyező anyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című bizottsági közlemény a tengerbe jutó műanyaghulladék 50 %-os és a környezetbe jutó mikroműanyagok 30 %-os csökkentését irányozza elő.

(6) Az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „A fenntartható kék bolygó felé vezető út kijelölése” című közös közlemény hangsúlyozza a tengeri biológiai sokféleség védelmének és megőrzésének fontosságát az Unió külső tevékenységének keretében. Az Unió világszerte a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és halászati szervek legprominensebb szereplője. E szerepében az Unió előmozdítja a halállományok fenntarthatóságát, előmozdítja a megalapozott tudományos szakvéleményeken alapuló átlátható döntéshozatalt, fokozza a tudományos kutatást, és erősíti a megfelelést.

(7) Helyénvaló meghatározni a kiterjesztett bizottság ülésein az Unió által képviselendő álláspontot a 2024–2028-as időszakra vonatkozóan, mivel a CCSBT állományvédelmi és végrehajtási intézkedései kötelező erejűek lesznek az Unióra nézve, és meghatározó módon befolyásolhatják az uniós jog – nevezetesen az 1005/2008/EK ([3]) és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet ([4]), valamint az (EU) 2017/2403 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) tartalmát.

(8) Jelenleg a kiterjesztett bizottság ülésein az Unió által képviselendő álláspontot az (EU) 2019/824 tanácsi határozat ([6]) állapítja meg. Az említett határozatot helyénvaló hatályon kívül helyezni és felváltani egy új határozattal, amely lefedné a 2024–2028-as időszakot.

(9) Tekintettel a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén található halászati erőforrások folyamatosan változó természetére, valamint ebből következően annak szükségességére, hogy az Unió álláspontja figyelembe vegye az új fejleményeket – ideértve a kiterjesztett bizottság ülései előtt vagy alatt előterjesztett, új tudományos és egyéb releváns információkat is –, meg kell állapítani – összhangban az uniós intézmények közötti jóhiszemű együttműködésnek az Európai Unióról szóló szerződés 13. cikke (2) bekezdésében meghatározott elvével – az Unió álláspontjának évenkénti meghatározását szolgáló eljárásokat a 2024–2028-as időszakra vonatkozóan,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A déli kékúszójú tonhal védelméről szóló egyezmény kiterjesztett bizottságának (a továbbiakban: a kiterjesztett bizottság) ülésein az Unió által képviselendő álláspontot az I. melléklet tartalmazza.

([3]) A Tanács 1005/2008/EK rendelete (2008. szeptember 29.) a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról, továbbá a 2847/93/EGK, az 1936/2001/EK és a 601/2004/EK rendelet módosításáról és az 1093/94/EK és az 1447/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 286., 2008.10.29., 1. o.).

([4]) A Tanács 1224/2009/EK rendelete (2009. november 20.) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 343., 2009.12.22., 1. o.).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2403 rendelete (2017. december 12.) a külső vizeken halászó flották fenntartható kezeléséről, valamint az 1006/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2017.12.28., 81. o.).

([6]) A Tanács (EU) 2019/824 határozata (2019. május 14.) a déli kékúszójú tonhal védelméről szóló egyezmény kiterjesztett bizottságában az Európai Unió által képviselendő álláspontról és a déli kékúszójú tonhal védelmével foglalkozó bizottságban az Unió nevében képviselendő álláspontról szóló, 2014. június 12-i határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 134., 2019.5.22., 19. o.).

2. cikk

A kiterjesztett bizottság ülésein képviselendő uniós álláspont évenkénti meghatározását a II. melléklettel összhangban kell elvégezni.

3. cikk

Az I. mellékletben foglalt uniós álláspontot a Tanács legkésőbb a kiterjesztett bizottság 2029-es éves ülésére értékeli, és – adott esetben – felülvizsgálja a Bizottság javaslata alapján.

4. cikk

Az (EU) 2019/824 határozat hatályát veszti.

5. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2024. január 16-án.

a Tanács részéről
az elnök
V. VAN PETEGHEM

I. MELLÉKLET

A déli kékúszójú tonhal védelmével foglalkozó kiterjesztett bizottságban (a továbbiakban: a kiterjesztett bizottság) az Unió által képviselendő álláspont

1. ALAPELVEK

A kiterjesztett bizottság keretében az Unió:

a) biztosítja, hogy a kiterjesztett bizottság által elfogadott intézkedések összhangban legyenek a nemzetközi joggal, különösen az ENSZ 1982. évi Tengerjogi Egyezményével, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelméről és kezeléséről szóló, 1995. évi ENSZ-megállapodással, az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetnek (FAO) a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló, 1993. évi megállapodásával, valamint a kikötő szerinti államok intézkedéseiről szóló, 2009. évi FAO-megállapodással;

b) előmozdítja az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejött, a nemzeti joghatóságokon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének védelméről és fenntartható hasznosításáról szóló megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 15. konferenciáján született megállapodás célkitűzéseit, különösen a tengeri biológiai sokféleség védelmének fokozása és a világ óceánjai 30 %-ának védett tengeri területek révén történő védelme tekintetében;

c) hozzájárul az európai zöld megállapodás megvalósításához – összhangban „A biológiai sokféleség – sürgős fellépésre van szükség” című, 2020. október 23-i tanácsi következtetésekkel, „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Európa létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia” című, 2021. június 10-i tanácsi következtetésekkel, nevezetesen a természet védelmét illetően, valamint „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiáról szóló, 2020. október 19-i tanácsi következtetésekkel –, továbbá Európa globális szerepének erősítéséhez;

d) az Unió által a közös halászati politika keretében meghatározott célkitűzéseknek és elveknek megfelelően jár el – nevezetesen az 1380/2013/EU rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében megállapítottak szerinti elővigyázatossági megközelítés és a maximális fenntartható hozammal kapcsolatos célok révén –, hogy előmozdítsa a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítését, a lehető legnagyobb mértékben elkerülje és csökkentse a nem szándékos fogásokat, fokozatosan felszámolja a visszadobás gyakorlatát, és minimalizálja a halászati tevékenységeknek a tengeri ökoszisztémákra és azok élőhelyeire gyakorolt hatását, valamint – a gazdaságilag életképes és versenyképes uniós halászat előmozdítása révén – megfelelő életszínvonalat biztosítson a halászati tevékenységekből élőknek, és figyelembe véve a fogyasztók érdekeit;

e) összhangot biztosít a közös halászati politika külpolitikai vetületéről szóló bizottsági közleményre vonatkozó, 2012. március 19-i tanácsi következtetésekkel;

f) összhangot biztosít a biztonságos, védett, tiszta, egészséges és fenntartható módon kezelt óceánok és tengerek érdekében a nemzetközi óceánpolitikai irányításról szóló, 2022. december 13-i tanácsi következtetésekkel a tengeri biológiai sokféleség megőrzése tekintetében;

g) elősegíti az érdekelt felek megfelelő szerepvállalását a kiterjesztett bizottság intézkedéseinek előkészítésében, és biztosítja, hogy a CCSBT keretében elfogadott intézkedések összhangban legyenek a CSBT-egyezmény célkitűzéseivel;

h) előmozdítja a regionális halászati gazdálkodási szervezetek bevált módszereivel összhangban lévő álláspontokat;

i) következetességre és szinergiára törekszik az Unió harmadik országokkal fenntartott kétoldalú halászati kapcsolatai keretében követett politikájával, és biztosítja az összhangot az egyéb uniós politikákkal, elsősorban a külkapcsolatok, a foglalkoztatás, a környezetvédelem, a kereskedelem, a fejlesztés, a kutatás és az innováció terén;

j) törekszik a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén egyenlő versenyfeltételeket teremteni az uniós flotta számára az uniós jog szerint alkalmazandóakkal megegyező elvek és standardok alapján, valamint előmozdítani az említett elvek és standardok egységes végrehajtását;

k) előmozdítja a CCSBT, a meglévő regionális halászati gazdálkodási szervezetek és a regionális tengeri egyezmények közötti koordinációt, valamint – adott esetben, megbízatásuk erejéig – a megfelelő globális szervezetekkel folytatott együttműködést;

l) előmozdítja a tonhallal foglalkozó regionális halászati gazdálkodási szervezetek közötti együttműködési mechanizmusokat a tonhallal foglalkozó regionális halászati gazdálkodási szervezetek úgynevezett kóbei folyamata révén.

2. IRÁNYVONALAK

Az Európai Unió – adott esetben – törekszik annak támogatására, hogy a kiterjesztett bizottság elfogadja a következő intézkedéseket:

a) a tengeri ökoszisztémák és a biológiai sokféleség megőrzését és helyreállítását előmozdító, valamint az állományok fenntarthatóságát és az éghajlatváltozással kapcsolatos megfontolásoknak a döntéshozatali folyamatba történő integrálását előmozdító intézkedések;

b) a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén a halászati erőforrásokra vonatkozó, a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményeken alapuló állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések, mint például a CCSBT által szabályozott élő tengeri biológiai erőforrásokat kiaknázó halászatra vonatkozó teljes kifogható mennyiségek és kvóták vagy erőkifejtési szabályozás, azzal a céllal, hogy ezen erőforrásokat legalább a maximális fenntartható hozamot biztosító szintre helyreállítsák vagy e szinten fenntartsák. Amennyiben szükséges, az említett állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedéseknek magukban kell foglalniuk a túlhalászástól szenvedő állományokra vonatkozó különleges intézkedéseket is, hogy a halászati erőkifejtést összhangban tartsák ezen állományok helyreállításával;

c) a halászati adatok gyűjtésének előmozdítására irányuló intézkedések, amelyek lehetővé teszik a megbízható állományfelméréseket, támogatják a CCSBT tudományos bizottságának tudományos munkáját, és alátámasztják a tudományosan megalapozott gazdálkodási döntéseket, a megfelelési bizottság megerősítésére, a megfelelési kultúra előmozdítására és rendszeres független teljesítmény-felülvizsgálatok elvégzésére irányuló intézkedések;

d) a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén folytatott jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan (IUU) halászati tevékenységek megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedések, ideértve az IUU-hajók jegyzékbe vételét és a más regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel való jegyzék-egyeztetést, továbbá a halak és a halászati termékek nyomonkövethetőségének előmozdítását célzó, a fogási dokumentációs rendszerekre vonatkozó önkéntes iránymutatásokon alapuló intézkedések;

e) nyomonkövetési, ellenőrzési és felügyeleti intézkedések a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén a kiterjesztett bizottságban elfogadott intézkedések ellenőrzési hatékonyságának és betartásának biztosítása érdekében, ideértve az átrakodási műveletek ellenőrzésének megerősítését a FAO átrakodásra vonatkozó önkéntes iránymutatásai alapján;

f) a halászati tevékenységek tengeri biológiai sokféleségre, valamint tengeri ökoszisztémákra és azok élőhelyeire gyakorolt negatív hatásainak minimalizálását célzó intézkedések, ideértve a déli kékúszójú tonhal elterjedési területén a veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák védelme a CSBT-egyezménnyel és a nyílt tengeren folytatott mélytengeri halászat kezelésére vonatkozó nemzetközi FAO-iránymutatásokkal összhangban, továbbá a nem szándékos fogások, különösen a veszélyeztetett tengeri fajok nem szándékos fogásainak lehető legnagyobb mértékű elkerülésére és csökkentésére, valamint a visszadobás gyakorlatának fokozatos felszámolására irányuló intézkedések;

g) a tengerszennyezés csökkentésére és a műanyagok tengerbe ürítésének megelőzésére, valamint a tengerben jelen lévő műanyagok által a tengeri biológiai sokféleségre és ökoszisztémákra gyakorolt hatások csökkentésére irányuló intézkedések, beleértve a hátrahagyott, elveszített vagy más módon a környezetbe juttatott halászeszközök óceánra gyakorolt hatásának csökkentését, valamint az ilyen halászeszközök azonosításának és eltávolításának megkönnyítésére irányuló intézkedéseket a FAO halászeszközök jelölésére vonatkozó önkéntes iránymutatásai alapján;

h) a kizárólag cápauszonyok zsákmányolására irányuló halászat betiltását célzó, és a kifogott cápák uszonyostul való kirakodását előíró intézkedések;

i) adott esetben és a releváns alapító okmányok által megengedett mértékben a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a halászati ágazati munkafeltételekről szóló egyezménye végrehajtását ösztönző ajánlások;

j) adott esetben közös megközelítések más regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel, különösen az ugyanazon térségben halászati gazdálkodással foglalkozókkal;

k) a CCSBT kisegítő szerveinek és munkacsoportjainak szakvéleményein alapuló, kiegészítő technikai intézkedések;

l) a gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási előnyök elérésére, valamint az élelmiszer-ellátás biztosításához való hozzájárulásra irányuló célkitűzésekkel összhangban lévő intézkedések.

II. MELLÉKLET

A déli kékúszójú tonhal védelmével foglalkozó kiterjesztett bizottság (a továbbiakban: a kiterjesztett bizottság) ülésein képviselendő uniós álláspont évenkénti meghatározása

A kiterjesztett bizottság minden olyan ülése előtt, ahol az említett szervnek az Unióra joghatással bíró határozatokat kell elfogadnia, meg kell tenni a szükséges lépéseket ahhoz, hogy az Unió által képviselendő álláspont – az I. mellékletben meghatározott alapelvekkel és irányvonalakkal összhangban – figyelembe vegye a Bizottsághoz eljuttatott legújabb tudományos és egyéb releváns információkat.

Ennek érdekében és az említett információk alapján a Bizottság a kiterjesztett bizottság minden egyes ülése előtt kellő időben eljuttatja a Tanácshoz vagy annak előkészítő szerveihez az uniós álláspont javasolt meghatározásának részleteit ismertető írásbeli dokumentumot az Unió által képviselendő álláspont részleteinek megvitatása és jóváhagyása céljából.

Ha a kiterjesztett bizottság valamely ülése során lehetetlen megállapodásra jutni – még a helyszínen is – a kérdést vissza kell utalni a Tanács vagy annak előkészítő szervei elé annak érdekében, hogy az Unió álláspontja figyelembe vegye az új elemeket.